

รายงานผลการดำเนินงานการศึกษาคุณภาพข้อมูลที่บันทึกในโปรแกรม JHCIS และ HOSXP PCU

ยุทธศาสตร์ : ส่งเสริมสุขภาพ 4 กลุ่มวัย

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ : ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน

ภายใต้กิจกรรมสำคัญ/โครงการ

กิจกรรมสำคัญ : ขับเคลื่อนการดำเนินงานมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต

โครงการสำคัญ : โครงการมหัศจรรย์ 1,000 วันแรกของชีวิต

วัตถุประสงค์ : เพื่อปรับปรุงคุณภาพข้อมูลเฝ้าระวังทางโภชนาการ

เป้าหมาย

เด็กอายุ 0-5 ปี ใน 4 setting ได้แก่ ในหมู่บ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล และผู้มารับบริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล

วิธีการดำเนินงาน

1. ลงพื้นที่ดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล หมู่บ้าน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล
2. ทดสอบมาตรฐานเครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องวัดความยาว/เครื่องวัดส่วนสูง
3. สาธิตวิธีการชั่งน้ำหนัก วัดความยาว/วัดส่วนสูง โดยครูพี่เลี้ยง บุคลากรสาธารณสุข และอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน
4. สอบถามการเก็บรวบรวมข้อมูล การบันทึกข้อมูลและการแปลผล น้ำหนัก ส่วนสูง ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล
5. สอบถามการเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูล การชั่งน้ำหนัก วัดความยาว/ส่วนสูง ในโปรแกรม JHCIS และ HOSXP PCU

ระยะเวลาการดำเนินงาน

พฤศจิกายน - ธันวาคม 2563

ผลการดำเนินงาน

ศึกษาคุณภาพข้อมูลที่บันทึกในโปรแกรม JHCIS และ HOSXP PCU ใน 4 setting ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล หมู่บ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล ในพื้นที่ 12 อำเภอ 4 จังหวัด

ประเด็น	รายละเอียด/ปัญหา
<p>เครื่องมือประเมินการเจริญเติบโต (เครื่องชั่งน้ำหนัก/วัดส่วนสูง/วัดความยาว)</p>	<p>เครื่องมือประเมินการเจริญเติบโตไม่เหมาะสมและไม่ได้มาตรฐาน</p> <p><u>เครื่องชั่งน้ำหนัก</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องชั่งน้ำหนักเป็นแบบยีนชนิดเข็ม ซึ่งมีความละเอียด 1 ชีด เท่ากับ 1 กิโลกรัม - เครื่องชั่งน้ำหนักที่พื้นที่ใช้ เมื่อใช้ตุ้มน้ำหนักมาตรฐานตรวจสอบน้ำหนัก พบว่า เครื่องชั่งมีความคลาดเคลื่อนมากกว่า ± 0.3 กรัม <p><u>อุปกรณ์วัดส่วนสูง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - แผ่นวัดส่วนสูงที่ติดกับผนัง ซึ่งมีค่าเริ่มต้นสูงจากพื้น 60-70 ซม. ความละเอียดของสเกล 1 ชิด เท่ากับ 1 ซม. (เมื่อทดสอบใช้สายวัด ๆ ระยะจากพื้นถึงจุดเริ่มที่ติด พบว่า ระยะห่างมากหรือน้อยกว่า 60-70 ซม.) ทำให้ค่าส่วนสูงเด็กที่วัดได้มากหรือน้อยกว่าความเป็นจริง - ที่วัดส่วนสูงที่ทำจากไม้ ความละเอียดของที่วัดส่วนสูง ตั้งแต่ 0-100 มีความละเอียดของสเกล 1 ชิด เท่ากับ 5 ซม. และตั้งแต่ 100 ขึ้นไป มีความละเอียด 1 ชิด เท่ากับ 1 ซม. - ที่วัดส่วนสูงที่อยู่ในเครื่องเดียวกับเครื่องชั่งน้ำหนัก ไม่เหมาะกับการวัดส่วนสูง เนื่องจากหลังของเด็กไม่สามารถแนบกับผนังได้ ทำให้ค่าส่วนสูงเด็กที่วัดได้มากหรือน้อยกว่าความเป็นจริง - ที่วัดส่วนสูงไม่มีการยึดติดกับผนังสามารถขยับไปมาได้ ขณะทำการวัดส่วนสูง - อสม. ที่ทำการวัดส่วนสูงเด็กในหมู่บ้าน ใช้สายวัดในการวัดค่าส่วนสูง/ความยาว
<p>วิธีการ (ชั่งน้ำหนัก/วัดส่วนสูง/ วัดความยาว)</p>	<p><u>การชั่งน้ำหนัก</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการถอดเสื้อผ้าที่หนา หรือนำอุปกรณ์อื่น ๆ ออกก่อน เช่น ของเล่น แพมเพิส ทำให้น้ำหนักเด็กมากกว่าความเป็นจริง <p><u>การวัดส่วนสูง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการนำอุปกรณ์ระดับศีรษะ หรืออุปกรณ์มัดผมของเด็กออกก่อนทำการวัดส่วนสูง - ไม่มีการจัดท่ายืนให้ถูกต้องสำหรับการวัดส่วนสูง - การอ่านค่าส่วนสูงใช้ไม้บรรทัดพลาสติกทาบศีรษะเด็ก และอ่านค่าส่วนสูงที่วัดได้ ซึ่งไม้บรรทัดไม่ตั้งฉากกับส่วนที่สูงที่สุดบนศีรษะเด็กทำให้อ่านค่าได้มากหรือน้อยกว่าความเป็นจริง - การอ่านค่าส่วนสูงใช้ไม้ฉาก แต่อ่านค่าได้ลำบากต้องให้เด็กก้าวออกไปก่อนจึงสามารถอ่านค่าได้ ซึ่งหลังจากเด็กออกจากที่วัดอาจทำให้ไม้ฉากขยับได้ ทำให้อ่านค่าได้คลาดมากหรือน้อยกว่าความเป็นจริง

ประเด็น	ประเด็น รายละเอียด/ปัญหา
	<ul style="list-style-type: none"> - กรณี อสม. วัดเด็กในหมู่บ้าน จะใช้การติดสายวัดกับผนัง บางที่ใช้สายวัด ๆ เด็กขณะยืน/นอน - การวัดความยาวเด็กโดยทำยืนหรือนอนไม่ได้ใช้อายุเป็นเกณฑ์ในการวัด แต่จะดูว่าเด็กยืนได้หรือไม่ ถ้ายืนได้ใช้การวัดในทำยืน แต่ถ้ายืนไม่ได้ใช้การวัดในทำนอน - การวัดความยาวเด็กโดยเจ้าหน้าที่ใน รพ.สต. ส่วนใหญ่ยังไม่ถูกต้อง
การเก็บข้อมูลน้ำหนักและส่วนสูง	<ul style="list-style-type: none"> - ศพด. และ โรงเรียนอนุบาล ทำการชั่งวัดเทอมละ 2 ครั้ง เทอม 1 ทำในเดือน พ.ค.-มิ.ย. และ ส.ค.-ก.ย. เทอม 2 ทำในเดือน พ.ย.-ธ.ค. และ ม.ค.-ก.พ. - รพ.สต. มีการตรวจสอบรายชื่อเด็กปีละ 1 ครั้ง โดยให้ อสม. สำรวจ และตรวจสอบจากสิทธิประกันฯ ของ รพ. หรือ รพ.สต. บางแห่งดึงรายชื่อเด็กทั้งหมดจากโปรแกรม JHCIS - อสม. ทำการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง 3 เดือนครั้ง โดยจะไปตามบ้านตอนเย็น และ วันเสาร์-อาทิตย์ หรือนัดมาที่บ้าน อสม. โดยเจ้าหน้าที่ รพ.สต. จะเป็นคนให้รายชื่อเด็กกับ อสม. เพื่อไปทำการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูง
การแปลผลการเจริญเติบโต	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้โปรแกรมแปลผลน้ำหนักและส่วนสูง หลากหลาย เช่น Thai Growth, KidDiary, Excel ของนายแพทย์ชลทิศ, Localschool และ DMC - การแปลผลบางโปรแกรมยังไม่ครอบคลุมเกณฑ์การเจริญเติบโต ทั้ง 3 เกณฑ์ ใช้เพียงน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง และ ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ - โปรแกรมบางโปรแกรมยังใช้ข้อมูลกราฟการเจริญเติบโตชุดเก่าในการแปลผล - กราฟการเจริญเติบโตในสมุดประจำตัวนักเรียนของเด็กอายุ 3-5 ปี ใน ศพด. และโรงเรียนอนุบาล ยังไม่เปลี่ยนมาใช้กราฟชุดใหม่ - ไม่มีการจุดกราฟสำหรับเด็กแต่ละคน - โรงเรียนอนุบาลบางแห่ง แปลผล <u>ปกติ</u> คือ สมส่วน <u>ไม่ปกติ</u> คือ ส่วนที่เหลื่อ
การแจ้งผลการเจริญเติบโต	<ul style="list-style-type: none"> - ศพด. และ โรงเรียนอนุบาล แจ้งผลน้ำหนัก ส่วนสูงเด็ก ให้ผู้ปกครองทราบ ผ่านสมุดรายงานประจำตัวเด็กปฐม เทอมละ 1 ครั้ง - อสม. ที่วัดเด็กในหมู่บ้านไม่ได้มีการแจ้งผลการวัดให้ผู้ปกครองเด็ก

ประเด็น	ประเด็น รายละเอียด/ปัญหา
การบันทึกข้อมูล น้ำหนัก/ส่วนสูง/ความยาว	<ul style="list-style-type: none"> - ในโปรแกรม JHCIS เจ้าหน้าที่ รพ.สต. จะบันทึกข้อมูลในเดือน ม.ค. เม.ย. ก.ค. และ ต.ค. - โปรแกรม DMC ครู/เจ้าหน้าที่โรงเรียนอนุบาล จะบันทึกข้อมูลเทอมละ 1 ครั้ง เดือน มิ.ย. และ พ.ย. - ข้อมูลน้ำหนักและส่วนสูง ที่บันทึกในโปรแกรม JHCIS เป็นข้อมูลที่ได้จาก อสม. ชิ่ง/วัด เด็กในหมู่บ้าน และ เจ้าหน้าที่ รพ.สต. ชิ่งวัดเด็กที่มารับบริการ
โปรแกรมการบันทึกข้อมูล JHCIS ที่ใช้ใน รพ.สต.	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลน้ำหนักและส่วนสูง ของเด็กอายุ 0-5 ปี จากโปรแกรม JHCIS และ HDC ไม่เท่ากัน - เด็กอายุ 5 ปี 11 เดือน บางคนไม่แปรผลโภชนาการ - ข้อมูลเป้าหมายเด็ก 0-5 ปี ที่ดึงมาจากโปรแกรม JHCIS บางไตรมาส เด็กบางคนไม่ได้รับการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง - โปรแกรม JHCIS พบช่องที่ไม่แปรผล คือส่วนสูงเกินกว่ากราฟ และต่ำกว่า 45 ซม. - เมื่อตรวจสอบดูจากประวัติโภชนาการในโปรแกรม JHCIS พบปัญหากรณีการลงผลข้อมูลส่วนสูงมีค่าลดลง หรือเพิ่มมากกว่าความเป็นจริง